

К.Ю. Величко, канд. екон. наук, доц (*ХДУХТ, Харків*)

О.О. Тищенко, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

О.В. Чухініна, магістрант (*ХДУХТ, Харків*)

ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Світовий досвід свідчить, що надходження іноземного капіталу та ефективне державне регулювання його використання, стимулює економічне зростання національної економіки. Інвестиції сприяють становленню та зміцненню приватного підприємництва, мобілізують капітал для реалізації важливих проектів, стимулюють створення спільних підприємств та розширення ринків позичкового капіталу. Питання інвестиційної привабливості висвітленні у наукових роботах І.А. Бланка, А.С. Музиченко, Г.В. Козаченко, Т.В. Майорова, А.А. Пересади, С.К. Реверчук, Ф.В. Федоренко, А.В. Ковальова, М.Г. Басова, О.М. Ястремської, В.М. Хобти, Н.Ю. Брюховецької, О.В. Хасанової, В.П. Савчука та ін.

За даними Державної служби статистики, у 2017 році в економіку України іноземними інвесторами було вкладено 1871,2 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу). А накопичувальним підсумком, станом на 1 січня 2018 року, акціонерний капітал нерезидентів в Україні дорівнював 39144 млн. дол. США (при цьому з країн ЄС – 27465,5 млн. дол. США, з інших країн – 11678,5 млн. дол. США), що виявилось на 4,3% більше показника початку року (37513,6 млн. дол. США). До основних країн-інвесторів України належали Кіпр – 10008,6 млн. дол. США, Нідерланди – 6292,9 млн. дол. США, Російська Федерація – 4598,4 млн. дол. США (незважаючи на складні політичні відносини між країнами), Велика Британія – 2169 млн. дол. США та Німеччина – 1792,6 млн. дол. США [1]. Розподіл прямих іноземних інвестицій за галузями є нерівномірним, що зумовлено їх різною інвестиційною привабливістю. Найбільші обсяги надходжень прямих інвестицій на звітну дату (за накопичувальним підсумком) були спрямовані до підприємств промисловості – 10685,6 млн. дол. США, установ та організацій, що здійснюють фінансову та страхову діяльність, – 10213,3 млн. дол. США, а також оптової та роздрібної торгівлі, ремонту автотранспортних засобів – 5140,8 млн. дол. США [2]. Інвестиційна діяльність, як і будь-яка економічна діяльність, пов'язана з певними ризиками. Більшість науковців дотримуються думки, що

чинники, які характеризують інвестиційні ризики, в цілому зведені до оцінки загальних умов господарювання в економіці. Тобто, нестабільність політичної та економічної ситуації, недосконалість законодавства не сприяють покращенню інвестиційного клімату в Україні, стримують іноземних інвесторів від значних капіталовкладень в національну економіку. Саме оцінювання інвестиційної привабливості надає можливість інвестору уявлення про стан об'єкту інвестування, надійність майбутньої інвестиції та очікувані результати від їх використання.

На інвестиційну привабливість національних підприємств впливає низка факторів, до яких, на думку Басова М.Г., доцільно віднести: інвестиційну активність, вплив якої полягає у визначенні обсягу коштів, що вкладаються в підприємство, відсотка освоєння інвестицій, імовірності отримання інвестором прибутку; фінансовий фактор (характеризується часткою прибутку від інвестиційної діяльності підприємства, оцінкою доцільності використання підприємством власних джерел фінансування інвестиційної діяльності та залучення позикових коштів); виробничий фактор (визначає рівень розвитку й очікувану норму рентабельності основної діяльності підприємства); темпи зростання капітальних вкладень, що характеризує можливість розширення підприємства; інноваційний фактор, який визначається використанням досягнень науково-технічного прогресу у виробничому процесі та характеризує тривалість терміну з моменту розробки до моменту впровадження у виробництво науково-технічних розробок. Рівень інвестиційної привабливості можна розрахувати на основі: методики, що ґрунтуються на різноманітних оцінках експертів; методики, що ґрунтуються на статистичній інформації; комбіновані методики, що ґрунтуються на експертно-статистичних розрахунках [3, с. 82].

Під час вибору об'єкту інвестування, інвестори найбільш значущими вважають показники рентабельності, динаміки прибутку до сплати відсотків і податків, показники платоспроможності, коефіцієнт фінансової незалежності, показник покриття прибутком суми сплачуваних відсотків, коефіцієнт відношення чистого грошового потоку до довгострокових зобов'язань, перспективи ринкових позицій підприємства, інформаційну прозорість, інвестиційну вартість підприємства. [4]

Європейська Бізнес Асоціація, за результатами проведеного опитування серед керівників 142 найбільших міжнародних і українських компаній [5], наголосила, що у 2017 році індекс інвестиційної привабливості України досяг максимуму за останні шість років – 3,15 бали за 5-бальною шкалою. При цьому у червні 2016 року він становив 2,88 бали. Останній раз позначка індексу перетнула кордон у 3 бали лише

наприкінці 2011 року. Тому, головною задачею щодо підвищення рівня інвестиційної привабливості, крім тих, що стосуються безпосередньо об'єкту інвестування, постає формування стабільної довгострокової державної політики у сфері іноземного інвестування. Саме стабільності прагнуть іноземні інвестори. Таким чином, інвестиційна привабливість підприємства у сучасних умовах господарювання, виступає індикатором низки характеристик підприємства, що являють собою набір об'єктивних та суб'єктивних характеристик, необхідних для задоволення інтересів всіх учасників інвестиційного процесу і дозволяє охарактеризувати його перспективність, з урахуванням сукупності впливу факторів, головними з яких є політична стабільність та прогнозованість економічного розвитку.

Інформаційні джерела:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Обсяги прямих іноземних інвестицій в Україну за 2017 рік зросли на 4,3%. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://finpost.com.ua/news/7371>
3. Басов М.Г. Стратегічне фінансове управління реальними інвестиціями підприємств / М.Г. Басов // Часопис економічних реформ. – 2013. – № 4 (12). – С. 80–85.
4. Брюховецька Н.Ю., Хасанова О.В. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства: визначення недоліків деяких існуючих методик/Н.Ю. Брюховецька, О.В.Хасанова// Економіка промисловості. – 2009. – № 44. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbv.gov.ua>.
5. Європейська Бізнес Асоціація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eba.com.ua/>

УДК 339.3

В.Л. Вороніна, канд. екон. наук (ПДАА, Полтава)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

Нині в Україні спостерігається зниження рівня рентабельності діяльності підприємств, що означає збитковість багатьох торговельних підприємств. Це зумовлює необхідність дослідження теоретичних засад функціонування торгівлі в Україні та її впливу на темпи і пропорції